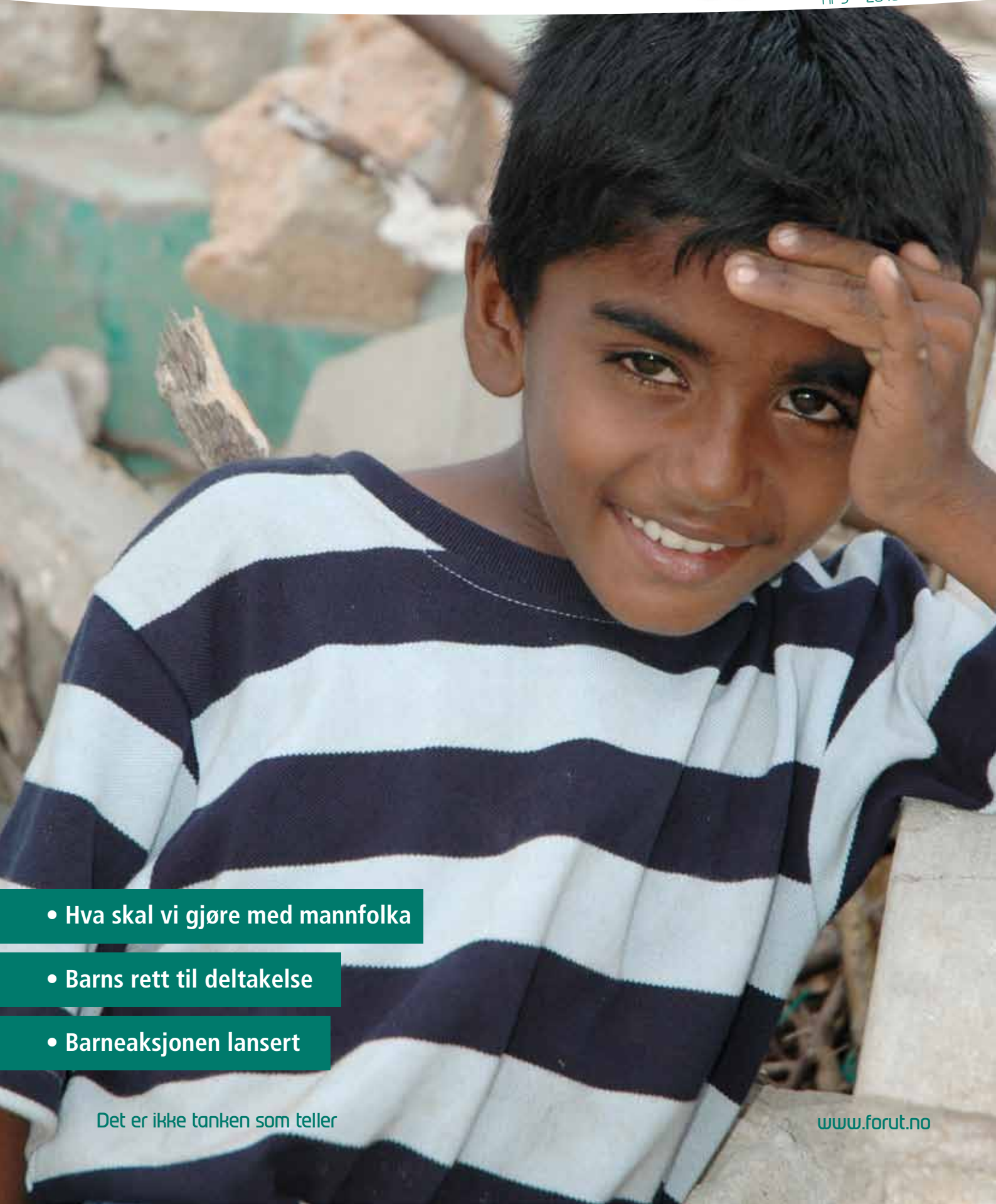

- Hva skal vi gjøre med mannfolka
- Barns rett til deltakelse
- Barneaksjonen lansert

Det er ikke tanken som teller

www.forut.no

Menn i kvinnekamp

Kjønn og likestilling er et viktig område i utviklingssamarbeidet. Tradisjonelt har dette arbeidet blitt gjennomført gjennom mobilisering og styrking av kvinner selv. Utdanning, økonomisk uavhengighet og deltakelse i demokratiske prosesser har vært viktige satsingsområder i likestillingskampen. Dette har vært, er og vil fortsatt være et viktig del av likestillingsarbeidet.

Men fortsatt er det en lang vei å gå. Vold mot kvinner, undertrykking av rettigheter og patriarkalske holdninger er et utstrakt fenomen i mange land. Problemet er for alvorlig til at kampen kan bli overlatt til kvinner alene. Det er en for stor byrde å pålegge dem. Menn må derfor ansvarliggjøres og involveres gjennom å bli utfordret på sine holdninger og oppfatninger om det å være mann. Menn må endre sin adferd og oppgi sine kjønnsbestemte privilegier til fordel for et mer rettferdig samfunn. Menn må tørre å utfordre sitt forhold til vold og maktbruk og de må tørre å være synlige omsorgspersoner og positive forbilder. Kort sagt: de må tørre å omdefinere begrepet maskulinitet.

FORUT har derfor valgt å engasjere menn i likestillingsarbeidet. Det fins organisasjoner rundt omkring i verden som er opptatt av det samme, og som FORUT vil lære av og samarbeide med. Derfor er FORUT medlem av det globale nettverket MenEngage som en av få norske organisasjoner. Veien er fortsatt lang å gå, men den blir kanskje kortere av at alle gode krefter går den sammen.

I oktober arrangerer FORUT i samarbeid med Justisdepartementet og Barne- og familiedepartementet en konferanse om menn og likestilling i Oslo. Det er en gylden anledning for alle som er interessert i disse spørsmålene til å lære mer og møte interessante meningsfeller. Vi oppfordrer derfor så mange som mulig til å melde seg på.

Morten Lønstad

Morten Lønstad
generalsekretær

6 Det er bruk for oss.

8 Maj Britts sang.

12 Barns rett til deltakelse.

FORUT-nytt

Internt og eksternt informasjonsorgan for FORUT, Solidaritetsaksjon for utvikling. ISSN: 0808-548X

Postadresse: FORUT, Postboks 300, 2803 Gjøvik
Besøksadresse: Roald Amundsens vei 1B, 2816 Gjøvik
Telefon: 61 18 74 00, Telefaks: 61 18 74 01
E-post: forut@forut.no, Internett: www.forut.no
Eierorganisasjoner: IOGT, Juvente og Juba

I redaksjonen: Ellen Bjølseth (redaktør), Øystein Bakke, Dag Endal og Ingvar Midthun.
Produksjon: Sandbeck as, Gjøvik. Trykk: Grøset
Forsidefoto: Knut Erik Jetlund.
Redaksjonen avsluttet 22. september 2010.
Utgitt med støtte av Norad.

Ønsker du å støtte FORUT med et engangsbeløp, kan du betale inn på:

GAVEKONTO: 7874.06.61247

Subsidierer matkorn til spritproduksjon

Alkoholproduksjon fra matkorn er subsidiert. Dette gjelder riktignok ikke risdyrking, som bildet viser.

Den indiske delstaten Maharashtra har gjennom en lov fra 2007 åpnet for stats-subsidier til produksjon av alkohol fra matkorn. I løpet av de siste to årene er 34 nye spritfabrikker etablert – flere av dem eid av nære slektninger til framstående politikere.

Av Øystein Bakke

Med utgangspunkt i korn-til-alkohol-loven gis det nå 10 rupier (ca. en krone og 30 øre) i subsidie pr liter alkohol som blir produsert fra matkorn. Begrunnelsen politikerne har gitt for den nye politikken er at det er underskudd på alkohol i delstaten og at man på denne måten kan utnytte matkorn av dårlig kvalitet. Dermed skal bøndene få bedre pris.

- Problemet er at reglene praktiseres slik at det ikke stilles krav om at kornet som brukes skal ha dårlig kvalitet. Dermed blir matkorn slik som sorghum, mais og hirse heller brukt til alkoholproduksjon. Dessuten stimulerer loven til å lagre kornet slik at det ødelegges. Disse kornslagene er basismatvarer for mange fattige familier på landsbygda i delstaten, sier aktivisten Sichin Tiwale i organisasjonen Nirman.

Tiwale har sammen med en gruppe aktivister satt seg fore å belyse problemene som følger i kjølvannet av vedtaket om å subsidiere alkoholproduksjon fra matkorn. Dette gjør de blant annet gjennom en egen blogg på internett (<http://foodtoalcohol.wordpress.com>).

Maharashtra er en delstat i den sørvestlige delen av India. Den er en av de største delstatene med nærmere 100 millioner innbyggere. Mumbai er den største byen. Rundt en tredel av befolkningen i Maharashtra lever under den offisielle fattigdomsgrensen, og delstaten er de senere årene blitt kjent for den store økningen i antall selvmord blant fattige bønder på landsbygda.

- Det er disse problemene som skulle løses, men isteden gir politikerne subsidier til alkoholproduksjon som om alkohol skulle være en uunnværlig vare for befolkningen. Hvorfor kan ikke staten se på problemer som underernæring, helse, utdanning, grunnleggende sanitære forhold og kraftkrise heller enn alkohol-knapphet, sier Tiwale. Han går også langt i å mene at politikerne her meler sin egen kake.

- Nesten alle de politiske partiene har sine andeler i dette. Mange av bevilningene til alkoholproduksjon med subsidier er gitt til slektninger av framstående

politikere. Et eksempel er Vilasrao Seshmukh som var delstatsminister i Maharashtra da politikken ble vedtatt. Han er nå industriminister i sentralregjeringen, og sønnen hans er eier av et av destilleriene. Til og med en tidligere helseminister i delstaten har eierinteresser i alkoholproduksjonen, sier Tiwale.

Lovgivningen ble innført uten mye diskusjon, nærmest i stillhet. Først i 2009 ble dette et tema i media i delstaten. Da ble politikken endret og ingen nye bevilninger blir gitt. De som allerede har fått produksjonsbevilning, har imidlertid fortsatt rett på subsidiene. Tidligere i år ble en begjæring tatt opp i høyesterett i delstaten, men retten mente dette er et politisk spørsmål og behandlet ikke saken.

Tiwale har beregnet at en betydelig del av produksjonen av de aktuelle kornslagene kan ende opp i spritproduksjonen.

- Opp mot 13 prosent av produksjonen vil gå med dersom de nye spritfabrikkene produserer på full kapasitet. Dette er et betydelig problem i en delstat med så stor fattigdomsproblemer. Heller enn bedre pris på kornet vil mange fattige få mindre mat å spise, sier han.

Mannen, maskuliniteten og flasken

Av Gary Barker

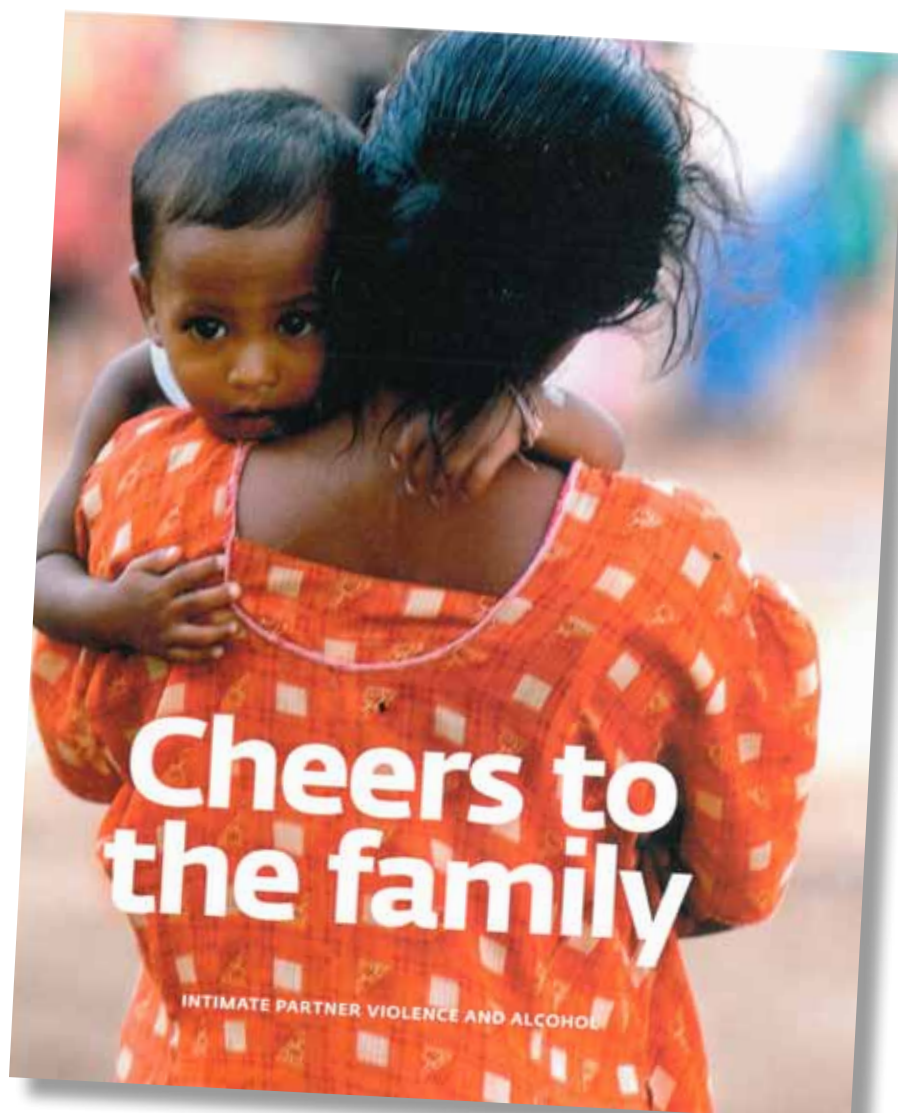
Vin, cachaça, rom, øl. Uansett form er alkohol en del av menneskets sosiale liv, en kilde til behag og forlystelse og noen ganger like dypt forankret i lokal kultur som andre gastronomiske bestanddeler. Men alkoholmisbruk er dessverre altfor ofte en del av menns hverdag i store deler av verden, ofte også definert som noe av det som gjør dem til "ekte mannfolk". Vi vet at på verdensbasis utgjør menn majoriteten av alkoholkonsumenter. Vi vet også at alkohol er en del av en lang rekke mannlige sysler: farlig bilkjøring, ubeskyttet sex, vold mot andre menn og gutter og vold mot kvinner og jenter. Forskning viser at menn og gutter som godtar eller tror på diskriminerende normer eller oppfatninger om hva som skal til for å bli mann, oftere drikker alkohol og drikker mye.

For noen menn er overdreven drikking en lisens til ekstrem adferd for å forsvare sin "ære" uansett hva som skal til. Det kan være å tiltvinge seg sex ved å bruke makt eller voldsutøvelse overfor partnere og barn. For andre menn som tror at et "ekte mannfolk" ikke må vise følelser, gir alkohol en mulighet til å la alle skanser falle. Et gråtende, overstadig beruset mannfolk er ofte en mann som til vanlig er fanget i en følelsesløs tvangstrøye og som ikke er i stand til å oppnå en meningsfull forbindelse til andre mennesker uten å være full. I noen deler av verden blir en gutt til mann når han har sitt første samleie og drikker seg full (ofte samtidig).

Fylla er både årsaken til forferdelig oppførsel hos menn (og kvinner) og resultatet av de forhold menn lever under. Menn som arbeider under umenneskelige forhold, menn som må flytte for å få seg jobb og tilbringer mesteparten av tiden hjemmefra eller menn som bare får strøjobber eller ingen jobb i det hele tatt og føler skam, har lett for å ty til flasken for trøst. En fersk undersøkelse som vi har gjennomført i India viser at menn som rapporterer skamfølelse overfor familien eller utilstrekkelighet fordi de ikke tjener nok, har dobbelt så høyt alkoholforbruk som menn som ikke har disse følelsene. Menn som ikke er i stand til å opprettholde gode, menneskelige forbindelser eller som ikke føler selvspekt som "arbeidskarer", søker gjerne til baren eller skjenkestedet som det eneste stedet der de finner kameratskap eller venner som ikke dømmer dem for ikke å ha en jobb å gå til.

Gary Barker er direktør for «Violence and Rights, International Center for Research on Women» og styremedlem i «MenEngage»-alliansen.

Det finnes ingen enkle løsninger. Kontroll med salgsstedene (både åpningstider og beliggenhet) og folkeopplysning har vist seg å ha en viss virkning. Dessuten er det ingenting som slår en god samtale, det å prate med gutter og menn, ofte og i en vennlig tone, og forklare at manndom ikke innebærer å være utilnærmelig, full og hensynsløs, men gjøre det klart at rus ikke på noen måte er i stand til å gjøre deg til et ekte mannfolk.

Dette innlegget er en oversettelse av forordet i et hefte - «Cheers to the Family» - utgitt av IOGT-NTO (Sverige), IOGT-International og FORUT. Hftet kan fås ved henvendelse til FORUT.

Hva skal vi gjøre med mannfolka?

Mannsaktivister fra Sør-Afrika, India, Brasil og USA, møtes til konferanse i Oslo. De skal diskutere endring av mansroller og forebygging av vold med to statsråder og frivillige organisasjoner. Årets mannskonferanse! Velkommen til alle som er opptatt av menn og likestilling.

I Norge har vi endret mansrollen gjennom lovgivning og økonomiske virkemidler ovenfra. I mange andre land, både i Sør og i Vesten, har en begynt med mobilisering nedenfra. Dvs utfordre menn til å være med og endre mansrollen. Kanskje trenger vi i Norge utviklingshjelp på dette området? Hva har menn i andre land gjort, lært og oppnådd – som vi ikke har klart i Norge?

Dette er utgangspunktet for årets store mannskonferanse i Oslo, et arrangement som naturligvis er åpent for både menn og kvinner. Men i programmet er det total kjønnsbalanse! Vi har invitert fire internasjonalt framtrædende mannsaktivister som skal hjelpe oss med å besvare spørsmål som ikke har vært spesielt framtrædende i norsk offentlighet: Hva kan vi gjøre for å engasjere flere menn i forebygging av vold mot kvinner? Hvordan kan vi endre sider ved mansrollen som er til skade for både kvinner og menn? Hvordan kan menn bidra til en ny oppfatning av hva et "ekte mannfolk" er? Hvordan gjør de dette i andre land? Hva kan vi lære av andre land?

Vert for konferansen blir justisminister Knut Storberget, som har gjort arbeidet mot vold i nære relasjoner til en av sine politiske fane-saker. Dette har blant annet ført til at han er oppnevnt som medlem av et mannspanel som FNs generalsekretær har opprettet.

Barne-, likestillings- og inkluderingsminister Audun Lysbakken vil runde av konferansen med et innlegg om kampen mot vold på mannsarenaer.

Konferansen blir arrangert av FORUT, Solidaritetsaksjon for utvikling, Justisdepartementet og Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet i samarbeid med Reform og CARE Norge.

Desmond Lesejane

Jackson Katz

Satish Kumar Singh

Gary Barker

Knut Storberget

Audun Lysbakken

Konferanse om kjønnsroller, maskulinitet og vold:

HVA SKAL VI GJØRE MED MANNFOLKA?

Ledende mannsaktivister fra Sør-Afrika, India, Brasil og USA møtes til konferanse i Oslo. Hva har disse gjort, lært og oppnådd – som vi ikke har klart i Norge?

Hva kan vi gjøre for å engasjere flere menn i forebygging av vold mot kvinner? Hvordan kan vi endre sider ved mansrollen som er til skade for både kvinner og menn? Hvordan kan menn bidra til en ny oppfatning av hva et "ekte mannfolk" er? Hvordan gjør de dette i andre land? Hva kan vi lære av andre land?

Årets store mannskonferanse!

Konferansen er gratis og åpen for alle som er opptatt av menns rolle i likestillingsarbeidet, i Norge eller i utviklingsland.

Oslo, 26.-27. oktober 2010.

Arrangører:

I samarbeid med:

Det er bruk for oss

Intervju med utenlandssjef Ståle Stavrum

Hva tror du om FORUTs framtid?

- Vi trengs! Det er generelt sett behov for enda større innsats for verdens fattige fra solidaritets- og bistandsorganisasjoners side. Det er i tillegg et særskilt behov for akkurat FORUT – vi har en profil og en merverdi som skiller oss fra andre. Innsatsen er rettet mot fire programområder: kvinner og likestilling, krisehåndtering og rehabilitering, barnerettigheter samt rusgifter og utvikling. Sistnevnte er vårt spesialområde, for i internasjonal sammenheng er vi så å si alene om å arbeide med hvordan rusgifter resulterer i utviklingsproblemer, sosiale problemer og tappt helse. I fattigdomsproblematikk generelt, og spesielt for kvinner og barn, spiller dette ofte en stor rolle for livssituasjon og utvikling. Dette er en blind flekk i internasjonal utviklingspolitikk, hvor både giverlandenes myndigheter, FN og frivillige organisasjoner som regel mangler innsikt i hvordan den positive effekten av deres utviklingstiltak blir motvirket av de negative effektene av rus. FORUTs grunnidé er at når det blir tatt hensyn til dette, så blir sluttresultatet bedre, og vi ser det derfor som vår oppgave å påvirke aktører i alle de tre nevnte grupperingene. For øvrig er vi en organisasjon som har gode partnerorganisasjoner ute – effektive, engasjerte og innsiktsfulle samarbeidspartnere – og da er vi trygge på at vi vil kunne vise til gode resultater også i framtiden.

Kan du si noe om endringene i FORUTs måte å jobbe på de siste par årene?

All innsats er blitt lagt inn under de fire programområdene som jeg nevnte tidligere. Videre jobber vi nå mer med rettighetsperspektiv enn tidligere. I praksis fortsetter vi med innsats som er konkret og direkte nyttig for mottakerne, men i tillegg legger vi vekt på at fattige mennesker har rett til mat, reint drikkevann, skolegang, helsetjenester og lignende. Dette betyr at vi i større grad arbeider med å hjelpe folk med å stille lokale og sentrale myndigheter til ansvar for realiseringen av fattige menneskers rettigheter. Med andre ord søker vi å bidra til å endre institusjoner, strukturer og rammebetingelser som ignorerer de fattige, eller i verste fall er med på å holde folk nede.

Hva er du mest fornøyd med av FORUTs innsats i foregående år?

- Hvis jeg skulle trekke fram én ting blant mye som er bra, så er det at vår organisasjon i Sri Lanka klarte å yte en så stor og betydningsfull innsats for internflyktningene som var blitt samlet i hva som på det tidspunkt var verdens største flyktningleir. I perioder jobbet våre folk døgnet rundt, og under særdeles krevende forhold. På det meste sto FORUT for mat og vann til 35 000 mennesker daglig. I tillegg sørget vi for

Det ble ikke tatt bilde under Ståle Stavrums tale til den krigstraumatiserte forsamlingen, men her deler han ut jordmorkofferter til nyutdannete jordmødre i Sierra Leone.

at mange tusen krigstraumatiserte barn fikk et tilbud om lek, atspredelse og enkel traumebehandling. Det er vi direkte stolt av.

Hva tror du er FORUTs utviklingspotensial?

- FORUT har alle forutsetninger for å bli enda bedre. Særlig viktig er den endringen som er i skjedd i 2010 - at utenlandsavdelingen har blitt styrket med to nye ansatte. Vi vil ha faglig og administrativ kapasitet til å gjøre mye mer enn tidligere. Dette er et resultatet av NORADs organisasjonsgjennomgang av FORUT i 2008, hvor det kom fram at vi var dyktige, men underbermannet. NORAD innvilget derfor to nye stillinger.

FORUT har både FORUT-kontorer og partnerorganisasjoner, er det fordeler og ulemper ved det?

- I India, Nepal og Malawi jobber vi kun gjennom partnerorganisasjoner, med oppfølging fra hovedkontoret i Norge. I Sierra Leone og Sri Lanka har vi

FORUT-kontorer som delvis jobber med lokale partnerorganisasjoner og delvis gjennomfører innsats ute i felt selv. Forskjellen mellom disse to modellene ligger i hvor omfattende involveringen fra vårt hovedkontor blir, og hvilken type oppfølging det er snakk om. I land hvor det finnes sterke, lokale partnerorganisasjoner, er det mindre behov for egne kontorer. I Sierra Leone er det lokale sivilsamfunnet fortsatt så svakt at det er vanskelig å finne dyktige partnerorganisasjoner, og vi må opprettholde vår egen organisasjon ennå en tid. På Sri Lanka har vi arbeidet i både regjerings- og geriljakontrollerte områder, og da har det vært nødvendig å vise partene i konflikten at vi stilte oss nøytrale. Bare internasjonale organisasjoner kunne ha en slik rolle. Det som er ønskelig er at også Sierra Leone og Sri Lanka utvikler seg slik at det ikke er behov for en internasjonal organisasjon. Generelt vil det gi best resultater at bistanden gjennomføres av lokale partnerorganisasjoner som kjenner forholdene godt, som har et sterkt og genuint eierskap til innsatsen, og som har stor troverdighet i lokalbefolkningen.

Er det fordeler eller ulemper med å ha hovedkontor på Gjøvik?

- Ulempen er at det er mer om-og-men med å være med på møter, kurs og konferanser i Oslo, hvor det norske bistandsmiljøet er samlet og det meste foregår. Fordelen er at ettersom det meste foregår i Oslo, så får vi mer arbeidsro på Gjøvik! For øvrig er avstanden mellom Gjøvik og samarbeidslandene våre bare marginalt forskjellig fra avstanden mellom Oslo og samarbeidslandene – smiler Stavrum lurt.

Etter en del år i FORUT er det kanskje noen hendelser som har festet seg bedre i hukommelsen enn andre?

- Jeg kan kanskje ta noen minner fra Sierra Leone? Min første tur til landet var i 1998, da borgerkrigen raste som verst. Vi dro ut på landsbygda til et område hvor geriljaen hadde herjet mye med lokalbefolkningen. Det var gått ut beskjed om at et blekantsikt skulle komme på besøk, men jeg var ikke forberedt på det som ventet meg. Folk kom fra landsbyene i et stort område - mange hadde gått i timevis. Jeg ble møtt av en folkemengde på kanskje to tusen! De håpet jeg ville kunne gjøre verden oppmerksom på hvilke lidelser de led. Det var en bønn om hjelp. Hva skal en si da? Jeg måtte prøve å formidle håp, og fortelle dem at de ikke var glemt. Jeg lovet at jeg skulle søke om nødhjelpsmidler straks jeg kom tilbake til Norge. Det fikk vi også.

Noe annet jeg husker godt er da jeg ringte fra Gjøvik hjem til regnskapsføreren vår i Sierra Leone, Mr. Thomas. Nyhetsbyråene meldte om kamper i hovedstaden Freetown. Han svarte kort og kontant: "Can't talk now, I'm under the bed!" Og det var fordi maskingeværkulene suste inn gjennom vinduene i leiligheten hans akkurat da.

Det gjorde også et sterkt inntrykk på meg da jeg besøkte Amputees camp i Freetown på den første turen til Sierra Leone igjen etter krigen. Jeg har verken før eller siden sett noe så opprørende og hjertesjærende som disse familiene hvor foreldre og barn - også spedbarn - hadde fått hender og føtter hugget av. Dette var "varemerket" til den bestialske RUF-geriljaen. Leiren var på 250 – 300 personer. Da vi forstod hvor lite bistand som på det tidspunkt ble gitt til leiren gikk FORUT inn med ekstra støtte.

I tillegg til slike sterke minner så har jeg jo også opplevd veldig mange hyggelige møter med folk fra målgruppene våre i alle våre samarbeidsland. De aller fleste jeg møter vil gjerne si ifra at de er fornøyd med den framgangen de har opplevd, og vil snakke om hvilke muligheter som åpner seg for dem med den støtten de mottar fra oss. Med unntak av krig og krisesituasjoner er det derfor nesten alltid veldig oppløftende å besøke FORUTs prosjekter og se alt det positive pengene våre brukes til!

Bilde over:
Sterkt møte med
barn i Sierra Leone

Kursen for 2009-2013 er
staket ut etter en intens
planleggingsperiode.
Ståle med det ferdige
dokumentet

Maj Britt og Indrani
traff tonen sammen

Indrani og Maj Britts sang

En hjelpeorganisasjon, en erfaren artist og en fem år gammel jente fra India. Slik kan det bli musikk av.

Av Elisabeth Fjørtoft

- Jeg føler meg ganske heldig som har blitt spurt om å jobbe for FORUT, sier Maj Britt Andersen. Artisten, som skal fronte FORUTs barneaksjon i tiden fremover, er en av de som har gitt ut flest barneplater her i landet. Stemmen hennes har en varme og et smil i seg som gjør at man automatisk smiler tilbake, og årets barneaksjon ser da også ut til å fortjene store smil. Ikke bare fordi flere barnehager enn noen gang før ønsker å være med på aksjonen. Det er også grunn til å smile stort av at lanseringskonserten i Oslo ble en suksess med flere enn 2000 barnehagebarn som glade deltakere.

Ekte engasjement

- For min del startet det hele med at jeg fikk spørsmål om jeg kunne tenke meg å ta over etter Geirr Lystrup som ambassadør for FORUT. Jeg har fulgt med FORUT fra starten, både fordi jeg bodde på Gjøvik der FORUT har sitt hovedkontor, og fordi jeg har fulgt med på det

Geirr har gjort, sier Maj Britt Andersen. Når hun nå tar over stafettpinne etter sin artistkollega, handler det for Maj Britt både om den musikalske biten, men mest av alt om ekte engasjement.

- Jeg har engasjert meg i hjelpearbeid tidligere også, og var blant annet leder for barnehjelpen i Norges Røde Kors i et år. Det var enormt spennende, men om jeg skulle gjøre så mye som jeg ønsket så ville jeg ikke ha tid til å jobbe med musikk. Jeg liker veldig godt kombinasjonen til å bruke musikk i hjelpearbeid.

Samarbeidet innebærer at Maj Britt sammen med Geir Holmsen har produsert FORUTs nye barneplate "Indranis sang". På platen og i årets aksjon møter barna Indrani, den fem år gamle indiske jenta som barneaksjonen handler om den kommende sesongen. Sangene på platen er inspirert av Maj Britts møte med India, og med den vesle jenta fra slummen.

Sterk opplevelse

- India er så helt annerledes enn alt annet. Det var følelsesmessig veldig sterkt å få være med inn i slum-områdene og se hvordan folk har det. I slummen, der Indrani bor, har de veldig lite av alt. India er et land der kontrastene blir svært store. De som har utrolig mye og

de som har ingenting bor så tett på hverandre.

Og midt i dette mylderet og kontrastene skulle Maj Britt møte Indrani for første gang.

- Indrani er ei veldig sterk lita jente. Og det er fint i forhold til at hun er hovedpersonen i barneaksjonen. Man tenker ikke "stakkars Indrani". Hun er ei morsom jente som kan mye rart. Maj Britt fikk være med Indrani i hennes hverdag. Hun ble kjent med foreldrene hennes, bestevenninnen Ghita og fikk være med henne i barnehagen der hun går.

- Jeg ville gjerne komme litt innpå henne og de andre barna, men det er jo en utfordring når man ikke snakker samme språk, så da begynte jeg å synge. Jeg valgte bevisst sanger med bevegelser, eller morsomme ord. Så jeg sang "hode, skulder, kne og tå", og "rippel rappel", og ungene syntes det var veldig morsomt. Og da vi skulle hjem fra barnehagen tok Indrani hånden min mens vi rusla hjemover, smiler Maj Britt.

Og på platen om Indrani får barna være med på Indranis hverdag, akkurat slik Maj Britt fikk det. Her får vi høre om veien til barnehagen, om de hellige kuene som går rundt i gatene, om Indrani og Ghita som mener at sammen er de sterke som pepper.

Balansekunst

Når Maj Britt skal beskrive hva hun ønsker med platen, sier hun at intensjonen var å skape en musikalsk form av Indranis verden.

- Da jeg gikk fra slummen den siste kvelden vi var sammen med henne, tenkte jeg "hvordan skal jeg klare å formidle alt jeg har opplevd nå". Så jeg begynte å skrive ned små setninger for å forme inntrykkene, sier Maj Britt.

- Det er viktig for meg at dette ikke er en nye Maj Britt Andersen-plate. Dette handler om FORUT og Indrani. Coveret på platen ser også helt annerledes ut enn andre plater jeg har gitt ut. Jeg synes det ser mer dokumentarisk ut, og det er den jo også.

Hun sier det er en utfordring å få frem at livet til Indrani slett ikke er så trygt og fint som livet til barn i Norge, samtidig som man faktisk viser frem Indrani som den glade vesle jenta hun er.

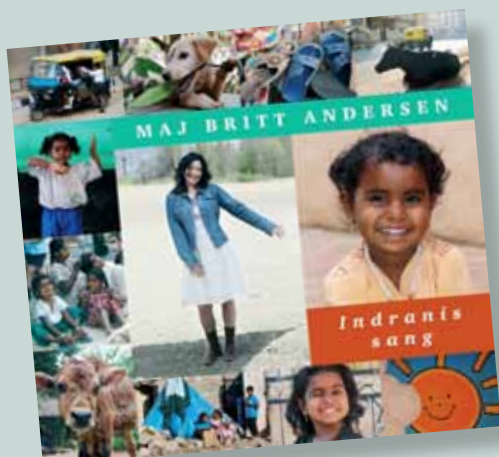
- Vi ønsket å formidle glede og optimisme. Barn i India har det annerledes enn barn i Norge, men det kan også være positivt. De har jo noe som ikke vi har. De har jo for eksempel peppertrær og hellige kuer. Men samtidig er det viktig å få frem forskjellene. Familiene har veldig lite materielt sett og har ikke nok mat. Det er viktig at det kommer frem. Man må finne en balansegang. Og man må være ærlig. Jeg har lyst til at barn skal bli nysgjerrige på henne og se at det finnes barn som har det veldig annerledes enn norske barn, samtidig som de ser at på de fleste områder er barn veldig like, enten de bor i India eller Norge.

Forholdene i slummen gjorde inntrykk på Maj Britt

God respons fra ungdommene på konsert

«Beste barneplate til nå»

sier musikk anmelder Per Ivar Henriksbø i avisen GD og fortsetter: "Jeg mener ikke at dette er den beste barneplata som noensinne er gitt ut. Men Maj Britt Andersens beste. Denne gangen synes jeg hun varierer mer enn før i musikk sjanger, uttrykk og rytmer. Det er gnist over menyen."

Stor stemning på bakre rekke.

Bilde under: Ellingsrud private barnehage var de første som ankom St. Hanshaugen, iført nye, fine, røde t-skjorter. Etter en busstur på en drøy time, kunne de nyte medbrakt matpakke mens de ventet på at konserten skulle starte.

Fargerik friluftskonsert

Da Maj Britt Andersen entret scenen på St. Hanshaugen, sluttet det å regne, og solen skinte glimtvis over 2000 små og store som koste seg på Indrani-konsert.

Av Ellen Bjølseth

Selv justisministeren troppet opp for å kaste glans over arrangementet. FORUT hadde invitert skoler og barnehager i Oslo-området til en gratis konsert for å markere startskuddet for den nye barneaksjonen: Indrani og Drømmeskolen. Og hit kom de i flokk og følge. Noen hadde reist i over en time med tog og buss for å komme fram. Samtlige var godt kledd i skikkelig regntøy, for det var den dagen det var meldt "betydelige nedbørsmengder" over Østlandet.

Men FORUTs barneaksjon ser ut til å ha selv værgudene på sin side, for sannelig brøt ikke solen igjennom etter at Maj Britt Andersen hadde kommet i gang på scenen, og først da siste sang ble sunget, begynte det å dryppe igjen.

"Indranis sang" heter den nye CD-en der Maj Britt Andersen synger og forteller sin historie fra India. Det er blitt 14 nye sanger med tekster av Maj Britt Andersen og Trond Brønne, mens musikken er komponert av Geir Holmsen.

Under konserten ble et godt utvalg av de fengende sangene framført, og det unge publikummet lot seg etter hvert rive med i større eller mindre grad. Elevene fra Tanum skole i Bærum la seg på rygg i gresset og sprellet med støvler og sko under sangen "Skoa

mine", og hele forsamlingen reiste seg og klappet og vrikket på rompa under avslutningssangen.

Samarbeidet mellom FORUT og Maj Britt gir et stort løft til barneaksjonen. Det er forventet en deltakelse på 1600-1700 barnehager og 250 skoler med over hundre tusen barn i alt, og påmeldingen til barneaksjonen "Indrani og Drømmeskolen" har så langt passert 1530 barnehager.

Maj Britt og Steinerkolens Jentekor.

Gjett om vi koser oss!

Til tross for det alvorlige ansiktsuttrykket storkoste justisminister Knut Storberget seg på konserten. De fleste blant publikum var i alderen tre til fem år. – FORUTs evne til å mobilisere de aller minste er helt beundringsverdig, mente justisministeren, som har fulgt FORUT gjennom mange år.

Iført fargerike vester ankom barnehagene i flokk og følge.

Dokumenterer brudd på barnekonvensjonen

Barnas krisetelefon mottar og registrerer mange nødop fra og om barn i krise.

CWIN (Child Workers in Nepal) har et eget dokumentasjonssenter i Katmandu og har fått i oppdrag å rapportere brudd på barnerettighetene i Nepal til FN. Hvert halvår mottar også FORUT en oversikt over registrerte tilfeller som gjelder barns helse og beskyttelsesbehov.

Det er bruddene som registreres og rapporteres, så det er for så vidt nokså dystre lesning, men samtidig kan man følge utviklingen fra tidligere rapporter, og utviklingen går i riktig retning. Omsorgssvikt og overgrep som ikke rapporteres sies det ikke noe om, så sammenligningsgrunnlaget ligger i tidligere halvårsrapporter.

I rapporten for januar til juni 2010, er det registrert totalt 2417 tilfeller av vold, sexovergrep, barnarbeid, barnedødsfall, forsvunne barn og barn på kant med loven. Dette er en markant nedgang fra 3069 tilfeller i samme periode i 2009. Her er et utdrag av rapporten:

HIV/AIDS

I 2009 var det registrert 2197 nye HIV-smittede slik at totalt er det 15 460 mennesker som lever med viruset i Nepal (tall for Norge: 4368 smittede). 213 av de nyrapporterte tilfellene var barn under 19 år. I aldersgruppen 15-19 år er det nå 525 smittede, og det er også bekymringsverdig at så mange som 455 er barn i alderen 5-9 år. De fleste er smittet i forbindelse med fødselen.

Andre smittsomme sykdommer

Barn i Nepal er svært utsatt for smittsomme

sykdommer. I 2009 ble 4,4 millioner barn vaksinert mot polio, men hundrevis blir hvert år rammet av sykdommer som kunne ha vært forebygget eller behandlet slik som meslinger, lungebetennelse og influensa. 21 barn døde. Mangel på rent drikkevann og gode sanitærforhold forårsaker diaré og krever mange liv hvert år. 88 % av befolkningen mangler tilgang til rent drikkevann.

Barns rett til beskyttelse

CWIN registrerte 187 tilfeller av vold mot barn i første halvår 2010 mot 197 året før, mens 33 barn og 10 nyfødte ble tatt livet av. 39 tilfeller av fysisk avstraffelse er registrert i år mot 72 i fjor. Når det gjelder "psykisk tortur" er det meldt om 19 tilfeller, og 30 jenter har vært utsatt for "menstruasjonsdiskriminering" dvs å bli stengt ute hjemmefra eller sperret inne i fjøset under menstruasjonsperioden, og en av dem døde etter slangebitt. CWIN registrerte 17 tilfeller av sexovergrep og 92 tilfeller av ren voldtekt. Ni av voldtektsforene var under ti år. 52 av overgriperne ble arrestert.

Dokumentasjon viktig

Registreringsarbeidet som CWIN utfører er et svært viktig middel i kampen for å bedre barns rettigheter. Fakta gir et mye bedre grunnlag for å påvirke beslutningstakere og skape holdningsendringer enn antagelser. Nepal har ratifisert barnekonvensjonen, men CWIN viser at det er langt mellom teori og praksis. Organisasjonen deltar i kampen for barns rettigheter med en engasjert stab, god ledelse, klare mål og solid basiskunnskap, blant annet gjennom dokumentasjonsenheten sin.

Barns rett til deltakelse

FORUTs prosjektpartnere er svært bevisste på at barn må lyttes til og tas med på råd i saker som gjelder dem selv, enten det nå er i Afrika eller Asia. At barn også forsøker å gripe inn ved handlinger som ikke direkte angår dem selv, er det et tegn på empati og samfunnsbevissthet som vi som voksne må ta på alvor.

Barn og unge
i fremmarsj
(illustrasjonsfoto).

Morgenbadet kan
være risikabelt
for små jenter.

Barn oppfatter raskt når noe galt skjer eller er i ferd med å skje. Når de varslers om overgrep, urettferdighet eller uakseptabel adferd, er det viktig at voksne lytter og reagerer. Her er to eksempler på hvordan barn bidrar til å endre gammel, ufruktbar praksis:

Sierra Leone: Hindret kjønnslemlestelse

I Sierra Leone var en flokk barn på vei til bekken som renner forbi landsbyen for å ta seg et morgenbad. En ni år gammel pike ble da bortført av en liten gruppe mennesker som tilhørte et av landets hemmelige samfunn i den hensikt å innvie henne, blant annet ved omskjæring. De andre barna løp straks tilbake til landsbyen og varslet jentas foreldre som igjen fortalte hva som var hendt til landsbyhøvdingen. Han meldte saken øyeblikkelig til FORUTs lokale representant, og sammen gikk de til stedet der innvielsen skulle foregå. Under henvisning til barnerettighetsloven av 2007, som sier at ingen må innvies før de er fylt atten år, truet de med å gå til politiet dersom jenta ikke ble løslatt. Samfunnsmedlemmene rådslo en times tid seg imellom og besluttet å la jenta gå. De ble ilagt en bot på 50 000 leoner (ca 80 kroner, en betydelig sum i Sierra Leone) og fikk en skarp irettesettelse.

(Se side 18 om hemmelige samfunn.)

Nepal: Bruk toalettet!

I kampen mot smittsomme sykdommer og barne-dødelighet har Nepal tatt i bruk nye metoder for å få folk til å slutte å gjøre fra seg overalt. Det største helsemessige problemet er når avføringen etterlates i nærheten av elver og regn bidrar til at den havner i drikkevannet. Toaletter har hittil vært en mangelvare mange steder, men nå bygges det fellestoiletter overalt i nepalske landsbyer. Så er det bare å få folk til å bryte vanen med å gå ut i det fri og heller benytte de nye fasilitetene.

Nå har barn engasjert seg i kampen for å få folk til å bruke toalettet. Barn blåser i fløyte når de ser en synder huke seg ned, og de planter "fy skam"-flagg i ferske, illeluktende hauger på bakken. Oppmerksomheten dette skaper, bidrar til at folk legger vekk gamle vaner og ser nytten av å ha gode, sanitære løsninger.

Landsbytoalettet ønskes brukt.

Barn har forsvart retten til å gripe inn i nærmiljøet og forandre det. Dermed har mange av oss innsett at en aktiv og likestilt deltakelse fra barns side i alle saker som angår dem både er realistisk og fruktbart. For å gjøre dette mulig må vi som er voksne og som leder voksnes organisasjoner gå i oss selv og redefinere rollene våre, noen ganger slik at vi avlæres det vi tidligere mente var "riktig" og omdanne oss slik at vi passer bedre inn i barns mønstre.

The Concerned for Working Children (CWC)

Barnekonvensjonens artikkel 12

1. Partene skal garantere et barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, retten til fritt å gi uttrykk for disse synspunkter i alle forhold som vedrører barnet, og tillegge barnets synspunkter behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

2. For dette formål skal barnet særlig gis anledning til å bli hørt i enhver rettslig og administrativ saksbehandling som angår barnet, enten direkte eller gjennom en representant eller et egnet organ, på en måte som er i samsvar med saksbehandlingsreglene i nasjonal rett.

Barn kan ta ansvar for eget liv i forbausende grad. Det er ikke bare i Norge vi har løvetannbarn.

India: Premas historie

Prema er en rolig ung kvinne. Hun bor i en liten fiskerlandsby på vestkysten av det sørlige India. Familien tilhører en lav kaste. Guttene lærer å fiske og jentene å stelle hus og hjem. En av de mest tidkrevende oppgavene er å hente fyringsved i åsen rundt landsbyen. Det betyr å stå opp klokken to om natten, gå en mils vei og vende hjem med et vedlass på hodet utpå ettermiddagen.

Prema gikk på skolen noen få år, men lærte ikke noe. Læreren klarte ikke klassen med hundre elever. Han skrek ut bokstaver og tall som barna skulle gjenta. Ikke noe av dette hadde betydning for Premas liv. Det var ingen undervisning om helse, ikke noe som hjalp henne til å forstå de fysiske og følelsesmessige forandringene hun opplevde. Skolen hjalp henne ikke med å forstå rollen som lavkastepike i et patriarkalsk samfunn. Læreren endte med å fortelle henne at det eneste hun dugde til, var å sanke kumøkk og knekke halsen på fisk. Etter fire år ga hun opp, uten engang å kunne alfabetet.

Læring er grunnleggende og uatskillelig fra deltakelse i verden. Kunnskap er en integrert del av samfunnslivet, læring er nøkkelen til å delta. Kunnskap er avhengig av praksis. Det er bare i klasseværelset kunnskap presenteres som noe abstrakt. Engasjement og egen styrke er to sider av samme sak. En som nektes deltakelse, vil heller ikke lære.

Etter den ulykksalige erfaringen med skolen ble Prema med i "Bhima Sangha" eller barnas fagforening. Her kunne hun dele problemer og frustrasjon med andre og hente styrke i å vite at andre hadde det på samme måten. De fant løsninger i felleskap, og Prema fikk større selvtillit.

Men barna ville lengre. Med hjelp av CWC organiserte de "Makkala Panchayat" eller barnas kommunestyre i fem distrikter i delstaten Karnataka. Her foregår valget på samme måte som for det vanlige kommunestyret, og sekretæren her fungerer også som sekretær for barnekommunestyret.

Prema ble valgt inn i barnekommunestyret og ble også ordfører. Barna fant ut at skulle de ha noen innflytelse måtte de samle mer data om årsakene til barnearbeid og hvilke ressurser lokalsamfunnet rådde over. De foretok en dør-til-dør-undersøkelse i 12 000 hjem og ba CWC om hjelp til å systematisere innsamlede data.

Prema ledet undersøkelsen i sitt område og måtte intervju sin gamle lærer og hans familie. Det var også hun som presenterte resultatet for de voksnes kommunestyre og la frem kravene fra barna. Alle krav gikk igjennom, som for eksempel en bedre og mer tilpasset undervisning, barnehager, enklere tilgang til brennstoff, før og vann, bygging av gangbroer og større frihet for jenter.

Det største øyeblikket var da den forhenværende læreren hennes reiste seg under et møte og ga henne ros. Han var forbauset over hennes evne til å håndtere en så sammensatt oppgave som undersøkelsen var og hvor godt hun presenterte den. Han ba om unnskyldning for det han hadde sagt til henne på skolen og roste henne for intelligent og dyktig lederskap.

Prema er nå et respektert medlem av lokalsamfunnet. Hun har lært å lese og skrive og er representant for kommunen på nasjonale og internasjonale møter. Hun har vært i mange land, og drømmen nå er å bli ordfører – en drøm som sannsynligvis kan gå i oppfyllelse.

I GOT FLOWERS TODAY

I got flowers today.
It wasn't my birthday or any other special day.
We had our first argument last night,
And he said a lot of cruel things that really hurt me.
I know he is sorry and didn't mean the things he said.
Because he sent me flowers today.

I got flowers today.
It wasn't our anniversary or any other special day.
Last night, he threw me into a wall and started to choke me.
It seemed like a nightmare.
I couldn't believe it was real.
I woke up this morning sore and bruised all over.
I know he must be sorry.
Because he sent me flowers today.

I got flowers today,
And it wasn't Mother's Day or any other special day.
Last night, he beat me up again.
And it was much worse than all the other times.
If I leave him, what will I do?
How will I take care of my kids?
What about money?
I'm afraid of him and scared to leave.
But I know he must be sorry.
Because he sent me flowers today.

I got flowers today.
Today was a very special day.
It was the day of my funeral.
Last night, he finally killed me.
He beat me to death.
If only I had gathered enough courage
and strength to leave him,
I would not have gotten flowers...today

Copyright 1992 by Paulette Kelly

Foto: Olav Myrholt

Takk til våre faste støttespillere:

- Revygruppa Urbane Totninger
- Toten Transport
- Thermo-Floor
- Idéhuset Sandbeck
- Engers Lefsebakeri
- Læringsverkstedet
- Åsane Folkehøgskole, Bergen
- Reinen skole, Tromsø
- Utdanningsforbundet
- Geirr Lystrup
- Maj Britt Andersen
- IOGT
- Juvente
- Juba
- Høgskolen i Hedmark
- Grete Sandberg og Are Helseth
- Gjøvik kommune
- MediaPed

...og kanskje aller viktigst:

Over 1500 barnehager og 200 skoler i Norge som årlig deltar i våre kampanjer!

Eliten og demokratiet

Det vakte oppsikt i 1993 da historikeren Douglass C. North fikk Nobelprisen i økonomi. Nesten to tiår senere er Norths arbeid grunnleggende i utviklingen av økonomifaget, og særlig den delen som handler om økonomisk utvikling.

Av Tord Steiro

Sammen med Barry Weingast og John Joseph Wallis har North levert viktige bidrag i den faglige debatten, senest med boken *Violence and Social Orders*, som kom ut i 2009.

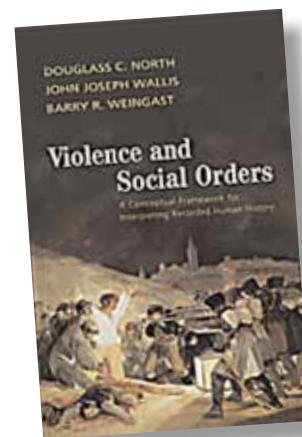
Det boken først og fremst handler om, er hvordan et moderne demokrati som Norge skiller seg vesentlig fra de aller fleste land på jorda, og særlig utviklingsland. Et viktig trekk ved Norge er fravær av privilegier for eliten, spesielt når det kommer til innkreving av skatter og elitens forhold til loven. I Norge har staten monopol på å innkreve skatt, og det er Stortinget som setter rammene rundt statens innkreving. Videre har uavhengige domstoler monopol på å dømme, og vi har et generelt lovverk, utarbeidet av Stortinget, som er likt for alle, uavhengig av sosial status, makt, rikdom, religion eller annen form for tilhørighet. Og representantene på Stortinget valgt av folket gjennom hemmelige valg.

Resultatet er at vi i Norge har et samfunn hvor eliten ikke har privilegier, og et samfunn hvor alle har muligheten til å delta i politisk arbeid på en meningsfull måte. Eliten i Norge har svært begrenset innflytelse og kan i liten grad tilegne seg ressurser eller privilegier. Måten Norge fungerer på er, i Douglass North's ord, en 'open access order', altså et samfunn hvor alle har tilgang på politiske verv så vel som posisjoner i næringslivet og utdanning, og hvor ingen har makt til å ta seg til rette ved å for eksempel innkreve uoffisielle skatter, heve seg over loven, eller tilegne seg andre former for privilegier.

Elitens kontroll

Men de fleste land er ikke som Norge. Da Sovjetunionen kollapset i 1991, fremsto det nye Russland som et korrupt mafiavelde, uten et fungerende rettsvesen. Da finanskrisen slo inn over Hellas, og reformer ble tvunget frem, rullet bilder av voldelige demonstrasjoner og generalstreik over TV-skjermen her hjemme, mens kommentatorer beklaget seg over late grekere som krevde å gå av med pensjon lenge før de fylte 60.

For oss som er vant til et åpent system, både Russland og Hellas som et samfunn hvor muligheten for menig-

mann til å skape seg det liv han ønsker er begrenset, og hvor eliten i stor grad styrer uforstyrret. Douglass North kaller denne samfunnsformen for 'limited access order', altså et samfunn hvor tilgang til alle former for maktposisjoner er begrenset til dem som allerede er mektige.

I prinsippet kan samfunn med konkurrerende eliter være ustabile og preget av vold, men North påpeker at det ofte ikke er tilfellet. Kun de færreste land har borgerkrig. I stedet, påpeker North, preges samfunn med begrenset tilgang til posisjoner og rettssikkerhet av at vold reduseres ved å danne en dominerende koalisjon som inneholder alle individer og grupper med tilstrekkelig tilgang til å utøve vold eller som kan skape uorden. I Russland betød det oligarker, visse politikere, militæret, samt de hemmelige tjenestene. I Hellas betyr det politikere, medlemmer av mektige familier, fagforeninger, og enkelte rike forretningsfolk.

Dette igjen gir seg ofte utslag i et sinnrikt system av mer eller mindre offisielle privilegier for bestemte grupper. Det kan være sjenerøse pensjonsordninger for enkelte grupper i arbeidslivet, det kan være myndighet til å innkreve uoffisielle skatter, det kan være at en står over loven, eller andre former for privilegier. Felles for alle slike privilegier er at de fremstår for oss som korrupsjon, mangel på respekt for rettssikkerhet og menneskerettigheter, og som rigide økonomiske reguleringer.

For FORUT er det viktig å forstå konteksten i de landene vi arbeider best mulig. *Violence and Social Orders* gir et interessant bidrag til forståelsen av hvordan samfunn er organisert, og hvilke forutsetninger som må ligge til grunn for en reell demokratisk utvikling.

Wallis, Weingast and North, 2009: *Violence and Social Orders*. Cambridge University Press.

Nå kan gjenoppbyggingen
komme i gang for alvor

Endelig i stand til å yte hjelp

Etter omstendelige søkeprosesser og byråkratiske hindringer er FORUT omsider på plass igjen i Vanni-distriktet nord i Sri Lanka, der de verste krigshandlingene fant sted under borgerkrigen.

Hele Vanni ble så godt som tømt for innbyggere da krigen dro seg mot slutten og sivilbefolkningen ble tvunget til å trekke østover sammen med tamilgeriljaen LTTE. Bombing og rakettangrep la det meste av hus og infrastruktur i ruiner, og sivilbefolkningen ble stuert sammen i svære interneringsleirer etter at LTTE var knust av regjeringsstyrkene.

Utflytting av leirene startet rundt årsskiftet, men det er ikke mye flyktningene har å vende tilbake til. FORUT

har i likhet med andre humanitære organisasjoner stått klare til å yte hjelp uten å ha sluppet til på grunn av restriktive holdninger fra myndighetenes side. Nå er vi endelig i gang igjen med gjenoppbygging av barnehager, markeds plasser, fiskemottak og utdeling av nødvendige varer til husholdningene som gjenbosettes. Dessuten bistår FORUT i et større program for å sette i stand vanningskanaler, bassenger, veier og samfunns-hus. All innsats foregår i samarbeid med "fylkesmannen" i Vanni.

President Rajapakse

Rajapakse styrker sin posisjon i Sri Lanka

Sri Lankas nasjonalforsamling har med overveldende flertall vedtatt en grunnlovsendring som gjør at presidenten kan sitte ved makten i mer enn to perioder. Endringene gir ikke bare Rajapakse mulighet til å bli gjenvalgt for en tredje periode. De gir ham også større kontroll over uavhengige institusjoner. I tillegg får han myndighet til å velge hvem som skal inneha viktige

stillinger innen politi, rettsvesen, valgkommisjonen og sentralbanken. Opposisjonen mener at denne grunnlovsendringen er et nytt skritt i retning av å opprette enevælde i Sri Lanka. Rajapakse ble gjenvalgt for en ny seksårsperiode i januar. Med den nye loven vil han kunne stille til gjenvalg i 2016. – Dette er innledningen til demokratiets død, mente en tamilsk parlamentariker.

Paul Håvard Østby (fra venstre), Gustav Nilsen og Lucinda Amara (FORUT-sjef i Sierra Leone) gleder seg over åpning av ny skole i Sierra Leone.

Storartet gave til FORUT

For fjerde år på rad donerer revygruppen "Urbane Totninger" overskuddet fra hele siste forestilling til FORUTs arbeid i Sierra Leone. I år ble utbyttet kr 150 000 kroner - et formidabelt tilskudd!

De fire frontfigurene - Gustav Nilsen, Paul Håvard Østby, Sverre Fredrik Bø Nordheim og "gromjinta" Ida Marie Ringerud - har lagt bak seg en usedvanlig vellykket sesong med gjøgling på høyt nivå. I likhet med tidligere år ble det besluttet å donere en hel forestilling til FORUT, og pengene vil bli benyttet til mer skolebygging i Sierra Leone. I vinter ble Gustav Nilsen og Paul Håvard Østby med

på oppfølgingstur til Sierra Leone sammen med FORUT. - Det er fint å se at pengene vi samler inn virkelig blir brukt. Hvis noen lurer på om pengene virkelig kommer fram, så kan vi bekrefte det, sier Paul Håvard Østby til Oppland Arbeiderblad.

Det er utrolig flott å se det enorme engasjementet som denne gjengen viser, enten det er i herlig, løssluppent driv på scenen, eller i nærkontakt med barn i Sierra Leone. FORUT takker for entusiasmen og den storslåtte gaven og ser fram til en ny sesong med disse fabelaktige overskuddsmenneskene!

Poro/sande og andre hemmelige samfunn

Hva er poro/sande?

Grunnprinsippet for poro/sande er at alle som tilhører et landsbysamfunn i løpet av barndom/puberteten deltar i et overgangsrituale som gjør dem klare for voksenlivet. Jenter og gutter går gjennom ritualene hver for seg, og når de er ferdige, er de innvidde og regnes som sosialt voksne personer og en del av henholdsvis mennenes og kvinnes hemmelige samfunn. Mennenes samfunn kalles ofte poro, mens kvinnes samfunn ofte kalles sande. Disse samfunnene er strengt kjønnsdelte, med ytterst få unntak. I utgangspunktet er alle voksne i lokalsamfunn på landsbygda med i enten poro eller sande, med unntak for psykisk utviklingshemmede og mentalt syke.

Det hender også at innflyttere, særlig fra etniske grupper som ikke har tilsvarende strukturer, står utenfor. Personer som av ulike årsaker ikke har blitt innvidde, regnes ikke som medlemmer, selv om de har passert puberteten. Disse kan ikke delta i ritualer og samlinger for innvidde, og skal i prinsippet heller ikke vite noe om innholdet i ritualer eller hva som foregår innenfor poro/sande. Det at poro/sande kalles hemmelige samfunn, skyldes først og fremst det grunnleggende prinsipp at det er tabu å diskutere visse temaer utenfor disse hemmelige samfunnene. Poro/sande har mange funksjoner, og hvordan disse utføres er et hemmelig, det vil si ikke offentlig, anliggende. Poro/sande praktiseres i det meste av Sierra Leone og store deler av Liberia. (Kilde: UDI)

Farlig å rense brønner

I Katmandu-dalen er det over ett tusen brønner som er gravd ut på tradisjonelt vis. Fra tid til annen må brønnene renses, men dette kan være en lumsk operasjon. Nylig døde tre mennesker under slikt arbeid. En femtiårig mann gikk ned i brønnen, men fikk pustebesvær på grunn av surstoffmangel. To yngre menn tok seg i all hast ned i brønnen for å redde ham, men uten nødvendig sikkerhetsforanstaltning, omkom også disse to. Nå går avisene ut med advarsler. Brønner som er mer enn 25 meter dype, er de farligste, for her kan mangel på surstoff og tilsig av karbonmonoksid. Før man går ned i brønnen, senkes et tent stearinlys i brønnen. Dersom det slukner, er det ikke nok oksygen i brønnen. Et enkelt middel er å rulle sammen busker til en ball, senkes den i brønnen og dra den opp og ned flere ganger. Deretter senkes igjen et tent stearinlys, og brenner det, har man fått luftet ut brønnen og skaffet nok surstoff til at man kan arbeide der. Sikkerhetsforanstaltninger som lang stige, tau, hjelm, hansker og støvler må også være på plass.

Ny FN-sjef for likestilling

Chiles tidligere president Michelle Bachelet er utnevnt som leder for FNs nye organisasjon for kvinners rettigheter og likestilling (UN Women).

En milepæl for konvensjonen om klaseammunisjon

1. august 2010 var en merkedag for internasjonalt humanitært arbeid: Konvensjonen om klaseammunisjon trådte i kraft denne dagen.

- At Konvensjonen om klaseammunisjon nå endelig trer i kraft er en milepæl. Den er en betydelig styrking av internasjonal humanitærrett, og det er nå etablert en norm som vi mener gjør det umulig å bruke klaseammunisjon, sier utenriksminister Jonas Gahr Støre.

- Konvensjonen vil gjøre en forskjell i felt fordi den er et effektivt rammeverk for å rydde rammede områder, sikre hjelp til overlevende og destruere all klaseammunisjon på lager innen klare tidsfrister, sier utenriksministeren.

- Nå må Norge og de andres statene som har undertegnet og ratifisert konvensjonen levere på sine forpliktelser. 16. juli fullførte vi destruksjonen av siste rest av den norske klaseammunisjonen. Norge er nå fri for klaseammunisjon - og vi vil fortsette å bidra til at resten av verden blir det samme, sier utenriksminister Støre.

Konvensjonen om klaseammunisjon

Klaseammunisjon tar liv og skader mennesker både under angrep og lenge etter. Store mengder klaseammunisjon blir liggende udetonert for så å eksplodere inntil mange år etterpå. I rammede områder hindrer denne trusselen flyktninger i å vende hjem, bønder i å dyrke jorden og barn i å leke fritt.

Konvensjonen om klaseammunisjon er et kategorisk forbud mot all bruk, produksjon, lagring og overførsel av klaseammunisjon. 107 stater har til nå undertegnet konvensjonen.

Konvensjonen er juridisk bindende for alle statspartene, og den styrker beskyttelsen av sivile. Den raske utviklingen fra da Norge inviterte til å starte en prosess for et forbud i februar 2007 til konvensjonen nå trer i kraft, viser hvor sterk støtte dette arbeidet har internasjonalt.

Alle stater som er part til konvensjonen må destruere all klaseammunisjon på lager innen åtte år. Rammede statsparter må innen ti år sikre og rydde alle områder hvor det ligger igjen klaseammunisjon. Alle statsparter må sørge for at overlevende får assistanse, psykologisk støtte og mulighet til å integreres sosialt og økonomisk i samfunnet. Stater som er i stand til det må bidra med støtte til stater som trenger det slik at alle statsparter kan oppfylle sine forpliktelser etter Konvensjonen om klaseammunisjon.

Nettressurser

Konvensjonen har en egen nettside med oppdatert oversikt over hvilke stater som har sluttet seg til, kalender for det internasjonale arbeidet og selve konvensjonsteksten på engelsk, fransk og spansk: www.clusterconvention.org

(Kilde: UD)

En annerledes adventskalender

FORUTs adventskalender er en samling med "postkort" og hilsener fra barn i andre land. Riv av ett kort hver dag, og les en hyggelig historie sammen med barna i samlingsstunden eller hjemme i sofakroken. Vi selger kalenderen til kostpris og utfordrer alle som bruker den til å samle sammen en liten pengegave til FORUT når kalenderen er brukt. All nødvendig informasjon finnes i kalenderpakken. FORUTs adventskalender koster 50 kroner og bestilles på epost til forut@forut.no.

Skoleløpet 2010 er i gang!

Ildet FORUT-nytt går i trykken, er tolv skoler påmeldt i aksjonen Skoleløpet. Alle barne- og ungdomsskoler kan være med i aksjonen, der elevene lærer om jevnaldrende i andre land og samler inn penger til skole og utdanning i Sierra Leone, Namibia og Sri Lanka. Alle elevene får et kortfattet elevblad og et sponsorkort der familie og venner kan "sponse"

eleven med noen kroner per runde. Du kan melde på din skole og få tilsendt vårt enkle aksjonsmaterieell gratis ved å ta kontakt på telefon 61 18 74 00 eller epost til forut@forut.no.

Disse jentene fra Vardal ungdomsskole, Gjøvik, deltok i fjorårets skoleløp.

Stor interesse for «Indrani og drømmeskolen»

Flere enn 1496 barnehager og 82 barneskoler er med i den nye barneaksjonen om Indrani og Drømmeskolen i Bangalore, India. Årets aksjon ble lansert med en stor konsert for flere enn 2000 barn og voksne på St. Hanshaugen i Oslo 24. august. FORUT samarbeider med Maj Britt Andersen, og vi registrerer stor interesse for CD-en "Indranis sang". Alle landets barnehager og barneskoler kan når som helst melde seg på barneaksjonen og få FORUTs gratis materieellpakke tilsendt. Påmelding skjer til elisabeth@forut.no

NB! Du kan kjøpe barneaksjonens og Maj Britts nye CD på forut.no, den koster 150 kroner!

Barnehuset Hamar

I august hadde FORUT besøk av partnere fra Asia og Afrika. De fleste arbeider med barn og unge. Barnehuset på Hamar inviterte oss på besøk, og det ble en interessant formiddag med informasjon og erfaringsutveksling.

Både APSA og CWC i India og CWIN i Nepal hjelper barn som har vært utsatt for overgrep med å levere anmeldelse og følge dem gjennom rettssystemet. De kunne fortelle at barn bare unntaksvis får retten på sin side i overgrepssaker, men at det likevel er viktig å fremme sakene slik at det kan bli en endret praksis for lovanvendelsen. Lovverket er på plass, men overgriperen blir sjelden dømt.

Barnehuset Hamar ble åpnet i desember 2007, og er i full drift. Barnehuset Hamar betjener fylkene Hedmark, Oppland og deler av Akershus. Det dekker 61 kommuner, 10 tingretter og fire politidistrikt med tilhørende hjelpeapparat. Barnehuset Hamar har en intensjon om å være et kompetansehus for barn og ungdom som møter rettsapparatet.

Utgangspunktet var en skepsis til rettssystemet for barn som blant annet innebar at barna måtte gjenfortelle sin historie mange ganger, noe som var belastende for barna. Nå kommer politiet til barnehuset. Barnehusene lager tryggere rammer rundt barns møte med rettsvesenet i Norge. Her foretas avhørene av spesialutdannede politietterforskere. Barna slipper å møte i retten, som i stedet får se videoopptak av avhørene.

(Se www.barnehuset-hamar.no)

Barnehusene er opprettet av regjeringen og skal forholde seg til barn og unge, samt utviklingshemmede voksne, hvor det er mistanke om at de kan ha vært utsatt for:

- seksuelle overgrep
- vold
- barnemishandling
- kjønnslemlestelse
- barn som har vært vitne til vold

150 kan
forandre
retningen
på et liv

I Norge holder 150 kroner til en lunsj. I FORUTs prosjektland kan 150 kroner forandre retningen på et liv.

Dette er budskapet til FORUT når vi nå lanserer den nye verveaksjonen som ganske enkelt heter "150". Målet er 150 nye FORUT partnere i år som skal bidra med 150 kroner hver i måneden.

Sammen for rettferdighet

FORUTs to samarbeidsorganisasjoner i India, CWC (The Concerned for Working Children) og APSA (Association for Promoting Social Action) har sammen sendt et brev til myndighetene og krevd streng reaksjon mot et medlem av Barnevelferdskomiteen for jenter i Bangalore. Vedkommende, som selv er jurist, er anklaget for å ha forgrepet seg mot fire jenter som er tatt vare på av ungdomsdomstolen i delstaten Karnataka. I brevet ber de om at ikke bare juristen rettsforfølges, men at hele utøvelsen av rettssystemet, som skal beskytte barn, blir satt under lupen.

FORUT-partnere på avtalegiro

Flere av våre FORUT-partnere har gått over på avtalegiro, og det innebærer en svært stor innsparing for FORUT. Vi sier ganske enkelt TAKK til alle som bidrar til en enklere administrasjon hos oss! Vil DU gå over til autogiro, så ordner Gry Thorleifsen alt det praktiske. Du treffer henne på telefon 61 18 74 10 eller på epost: gry@forut.no.

FORUT med partnere stilte opp til gruppefotografering i fint sommervær.

Partnersamling i Fredrikstad

I forbindelse med at IGOTs verdenskongress ble avviklet i Fredrikstad den første uken i august, passert det godt å samle FORUTs partnere fra Asia og Afrika også. Det ble gjennomført to samlinger. Den første handlet om FORUTs spesielle program Rusgifter og utvikling (eller ADD – Alcohol and Drugs in Development), den andre tok for seg mer tekniske sider ved samarbeidet som søknads- og rapporteringsrutiner.

Innimellom var det tid til å delta på andre fagseminarer og arrangementer av mer sosial karakter, for eksempel familie-konserten med Geirr Lystrup i strålende vær. Geirr Lystrup takker nå av som fast musikerfølge for barneaksjonen, og på konserten vartet han opp med sanger fra alle de tre CD-ene han har produsert for barneaksjonen.

Små og store blant publikum koste seg og sang og danset med etter hvert som både sol og musikk hadde gjort en varm i trøya.

Partnere koste seg på konsert.

Noen av barna krøp helt opp på scenen og danset med Geirr Lystrup.

Selg FORUTs julekortpakker – få inntekter til egne aktiviteter!

FORUTs julekortpakke koster 100 kroner, og barnehager, skoler og idrettslag som selger slike pakker, beholder 40 kroner selv. Resten går til FORUTs solidaritetsarbeid med fokus på barn og unge i våre fem samarbeidsland. Det er full returrett av usolgte kortpakker. Ta kontakt med oss på epost ingvar@forut.no dersom du vil

har mer informasjon eller bestille kortpakker til salg.

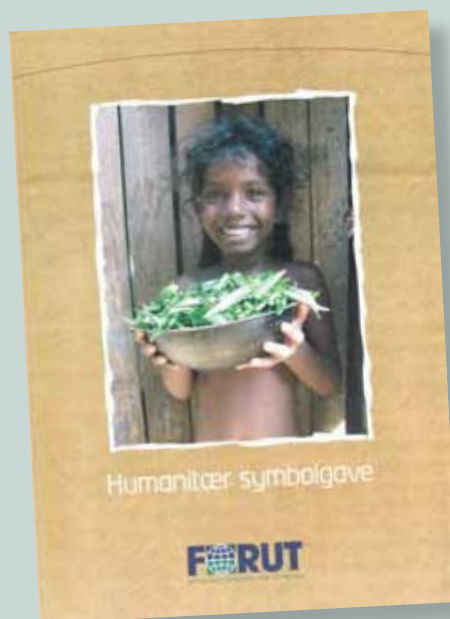

Symbolgaver

Skal du i bursdag eller sølv- bryllupsselskap der jublantene «har alt»? En oppmerksomhet er likevel på sin plass, og hva er vel bedre enn å bidra med en symbolgave som kommer andre til gode?

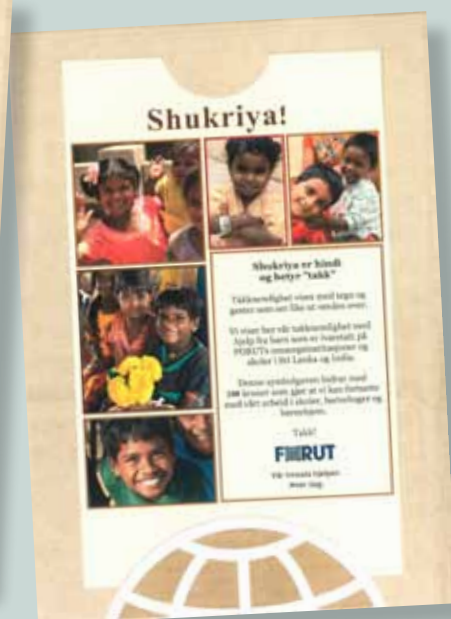
Vi tilbyr disse humanitære gavene i tre prisklasser til kroner 100, 150 og 200.

Ring FORUT på telefon 61 18 74 00 eller send epost til forut@forut.no og bestill. Du kan også gå til nettsiden forut.no og bestille på nettbutikken.

Juleengel

Juleengelen er produsert i Nepal og gir trygge arbeidsplasser for ufaglærte i Katmandu. PRIS: 200,-

Nestekjærlighet

Ordet som beskriver det å bry seg om sin neste. PRIS: 150,-

Shukriya

Shukriya er hindi og betyr takk. FORUT takker for gaven. PRIS: 100,-

Velkommen til www.forut.no

FORUT

nettbutikk

I FORUTs nettbutikk finner du litt av hvert for liten og stor. Alle varene er direkteimportert fra kontrollerte produsenter. Vi har langvarige handelsforhold som gir stabilitet til småbedrifter i Sri Lanka, India og Nepal.

Varebestilling:

www.forut.no/nettbutikk

Musikkboks med dansende pingviner

En sjarmerende musikkboks i tre. Solid utførelse med fjær på undersiden som kan trekkes opp slik at pingvinene danser til en liten melodi.
PRIS: 100,-

Liten oppbevaringsmappe

Tekstilmappe til småting, sminke, skolesaker eller hva det skulle være. Passer ekstra godt til ladere, ledninger osv.
PRIS: 79,-

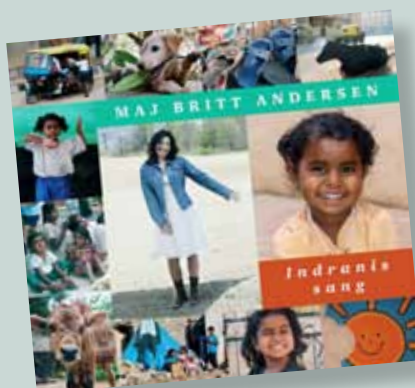
Pc-veske

Smart og fargerikt, vattert futtall til laptop, som gjør at du trygt kan ha med dataen i vesker eller sekker uten at den tar skade av det. Lukkes med borrelås. Utvendig mål: 37x25cm
PRIS: 149,-

Barneforkle fra Sri Lanka

Robust barneforkle med sjiraffmotiv fra Selyn i Sri Lanka. Fin å ha i førjulstiden når små bakere skal gjøre julebaksten!
PRIS: 120,-

Indrani-CD

Sangene om Indrani og hennes liv i Bangalore. CD-en inneholder 14 spor med sang av Maj Britt Andersen OG fortellinger mellom hvert spor.
PRIS: 149,-

Håndvevet bordbrikke

4 stk.

En gammel avis fra Sri Lanka, kan bli til fire friske bordbrikker på kjøkkenbordet ditt. Sett av fire bordmatter, som er vevet av avisapir. Pakket i resirkulert papir, der historien til produktet er forklart med bilder. En rettferdig, naturvennlig og ikke minst morsom gave!

Mål: 51 x 36 cm.

Kr 100,-